

قانون تعزیرات حکومتی^۱

ماده ۱ - با توجه به ضرورت نظارت و کنترل دولت بر فعالیتهای اقتصادی و لزوم اجرای مقررات قیمت گذاری و ضوابط توزیع، متخلفین از اجرای مقررات براساس مواد این قانون تعزیر می شوند.

فصل اول - تخلفات و تعزیرات مربوطه

ماده ۲ - گرانفروشی: عبارتست از عرضه کالا یا خدمات به بهای بیش از نرخهای تعیین شده توسط مراجع رسمی بطور علی الحساب یا قطعی و عدم اجرای مقررات و ضوابط قیمت گذاری و انجام هر نوع اقدامات دیگر که منجر به افزایش بهای کالا یا خدمات برای خریدار گردد.

تعزیرات گرانفروشی بر اساس میزان و مراتب تخلف واحدها به شرح زیر می باشد:

الف - گرانفروشی تا مبلغ بیست هزار ریال:

مرتبه اول - تشکیل پرونده.

مرتبه دوم - ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف اول).

مرتبه سوم - جریمه از پنج هزار ریال تا پنج برابر میزان گرانفروشی و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف دوم).
مرتبه چهارم - جریمه از ده هزار ریال تا ده برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا شش ماه و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف سوم).

مرتبه پنجم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه چهارم، تعطیل موقت از یک تا شش ماه و نصب پارچه به عنوان گرانفروش.
مرتبه ششم - تعطیل و لغو پروانه واحد.

ب - گرانفروشی از مبلغ بیش از بیست هزار ریال تا مبلغ دویست هزار ریال:

مرتبه اول - جریمه معادل مبلغ گرانفروشی .

مرتبه دوم - جریمه از یک تا دو برابر میزان گرانفروشی و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف اول).
مرتبه سوم - جریمه از یک تا پنج برابر میزان گرانفروشی، قطع خدمات دولتی و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف دوم).

مرتبه چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه سوم، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا شش ماه و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف سوم).

مرتبه پنجم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه سوم، تعطیل موقت واحد از یک تا شش ماه و نصب پارچه بعنوان گرانفروش.

مرتبه ششم - تعطیل و لغو پروانه واحد.

ج - گرانفروشی از مبلغ بیش از دویست هزار ریال تا یک میلیون ریال:

مرتبه اول - جریمه از یک تا دو برابر میزان گرانفروشی، ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف اول).
مرتبه دوم - جریمه از دو تا پنج برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا شش ماه و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف دوم).

مرتبه سوم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه دوم تعطیل موقت واحد از یک تا شش ماه، نصب پارچه بعنوان گرانفروش و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف سوم).

مرتبه چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه دوم، تعطیل و لغو پروانه واحد و لغو کارت بازرگانی.

د - گرانفروشی بیش از مبلغ یک میلیون ریال:

مرتبه اول - جریمه از دو تا پنج برابر میزان گرانفروشی، ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف اول).

مرتبه دوم - جریمه از پنج تا هشت برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا شش ماه و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف دوم).

مرتبه سوم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه دوم، تعطیل موقت واحد از یک تا شش ماه، نصب پارچه به عنوان گرانفروش و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر (تخلف سوم).

مرتبه چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبه دوم، تعطیل و لغو پروانه واحد و لغو کارت بازرگانی تبصره - در صورت تکرار تخلف، اعمال تعزیرات، متناسب با مبلغ و مراتب تخلف خواهد بود.

ماده ۳ - کم فروشی و تقلب : عبارتست از عرضه کالا یا خدمات کمتر از میزان و مقادیر خریداری شده از نظر کمی و کیفی که مبنای تعیین نرخ مراجع رسمی قرار گرفته است تعزیرات کم فروشی و تقلب با توجه به میزان و مراتب آن عیناً مطابق تعزیرات گرانفروشی می باشد.

ماده ۴ - احتکار : عبارتست از نگهداری کالا بصورت عمده با تشخیص مرجع ذیصلاح و امتناع از عرضه آن به قصد گرانفروشی یا اضرار به جامعه پس از اعلام ضرورت عرضه توسط دولت.

تعزیرات احتکار بشرح زیر می باشد :

مرتبه اول - الزام به فروش کالا و اخذ جریمه معادل ده درصد ارزش کالا .

مرتبه دوم - فروش کالا توسط دولت و اخذ جریمه از بیست تا صددر صد ارزش کالا.

مرتبه سوم - فروش کالا توسط دولت ، اخذ جریمه از یک تا سه برابر ارزش کالا، قطع تمام یا قسمتی از سهمیه و خدمات دولتی تا ششماه و نصب پارچه در محل واحد بعنوان محکوم.

مرتبه چهارم - علاوه بر مجازات مرتبه سوم ، لغو پروانه واحد و معرفی از طریق رسانه های گروهی به عنوان محکوم تبصره - در صورتی که نگهداری کالا با اطلاع مراجع ذیصلاح باشد مشمول احتکار نیست ماده ۵- عرضه خارج از شبکه : عبارتست از عرضه کالا بر خلاف ضوابط توزیع و شبکه های تعیین شده وزارت بازرگانی و سایر وزارتخانه های ذیربط.

تعزیرات عرضه خارج از شبکه نسبت به مقدار کالای به فروش رفته بشرح زیر می باشد:

مرتبه اول - قطع سهمیه به مدت سه ماه .

مرتبه دوم - اخذ جریمه تادو برابر مبلغ فروش خارج از شبکه.

مرتبه سوم - اخذ جریمه از سه تا پنج برابر مبلغ فروش خارج از شبکه

تبصره - چنانچه کالا به فروش نرفته باشد، علاوه بر الزام به عرضه کالا در شبکه، اخذ جریمه معادل ده درصد ارزش رسمی کالا .

ماده ۶ - عدم درج قیمت : عبارتست از عدم درج قیمت کالاها یا خدمات مشمول به نحوی که برای مراجعین قابل رؤیت باشد به صورت نصب بر چسب یا اتیکت یا به صورت نصب تابلوی نرخ در محل واحد تعزیرات عدم درج قیمت بشرح زیر می باشد :

مرتبه اول - درج در پرونده واحد .

مرتبه دوم - اخذ جریمه از پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال.

مرتبه سوم - اخذ جریمه از پنجاه هزار ریال تا صد هزار ریال ، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از سه تا شش ماه و در صورت مصلحت نصب پارچه به عنوان متخلف .

تبصره - در مواردی که قیمت رسمی برای کالا و خدمات تعیین شده باشد درج قیمت بر اساس قیمت رسمی خواهد بود.

ماده ۷ - اخفاء و امتناع از عرضه کالا : عبارتست از خودداری از عرضه کالای دارای نرخ رسمی به قصد گرانفروشی یا تبعیض در فروش تعزیرات اخفاء و امتناع از عرضه کالا بشرح زیر می باشد :

مرتبه اول درج در پرونده واحد و عرضه کالا به نرخ رسمی .

مرتبه دوم - عرضه کالا به نرخ رسمی و اخذ جریمه از دو تا پنج برابر ارزش رسمی کالا.

مرتبه سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبه دوم ، قطع تمام یا برخی از خدمات دولتی از سه تا شش ماه
ماده ۸ - عدم صدور فاکتور عبارتست از خودداری از صدور فاکتور مطابق فرمها و ضوابط تعیین شده وزارت امور
اقتصادی و دارایی یا صدور فاکتور خلاف واقع در مورد اقلام مشمول .

تعزیرات عدم صدور فاکتور به شرح زیر می باشد:

مرتبه اول - درج در پرونده واحد .

مرتبه دوم - اخذ جریمه از پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال .

مرتبه سوم - اخذ جریمه از پنجاه هزار ریال تا صد هزار ریال ، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از سه تا شش ماه
و در صورت مصلحت نصب پارچه به عنوان متخلف.

ماده ۹ - عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع : عبارت است از عدم مراجعه و ارائه مدارک لازم جهت اجرای ضوابط
قیمت گذاری و توزیع به مراجع قانونی بدون عذر موجه و بیش از مدت سه ماه از تاریخ ترخیص کالای وارداتی یا تولید
محصول داخلی اقلام مشمول تعزیرات عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع به شرح زیر می باشد :

مرحله اول - تمدید مهلت حداکثر یک هفته .

مرحله دوم - جریمه از یک تا پنج برابر ارزش رسمی کالا و تمدید مهلت حداکثر یک هفته.

مرحله سوم - علاوه بر مجازات طبق مرحله دوم ، قطع سهمیه یا خدمات دولتی بمدت سه ماه و لغو کارت بازرگانی به
مدت یکسال تبصره - مراحل فوق در مورد هر کالا مستقلاً اعمال خواهد شد.

ماده ۱۰ - عدم اجرای تعهدات وارد کنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی عبارتست از: تخلف از ضوابط و مقررات
تعیین شده دولت در مورد واردات که منجر به عدم اجرای تعهدات و یا کاهش کمی یا کیفی کالا و یا خروج ارز از کشور
گردد تعزیرات عدم اجرای تعهدات وارد کنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی به شرح زیر می باشد :

جریمه معادل تفاوت نرخ ارز بانرخ رایج در بازار و یا اعاده عین ارز نسبت به مقدار کسری یا عدم انجام تعهدات، تعلیق
کارت بازرگانی از شش ماه تا یکسال و در صورت تکرار از یکسال تا ابطال و در صورت وقوع سوء استفاده علاوه
بر مجازاتهای فوق جریمه تا پنج برابر مبلغ سوء استفاده .

تبصره - در صورتی که کالای وارده از نوع مجاز باشد پس از اعمال مجازاتهای فوق به صاحبان آن مسترد می گردد.

ماده ۱۱- عدم اجرای تعهدات تولید کنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی:

عبارتست از عــــدم تولید و عرضه محصول طبق قرارداد و برنامه تعیین شده دولت از قبیل نوع ، مقدار ، قیمت ، استاندارد ، شرایط تحویل و بدون عذر موجه.

تعزیرات عدم اجرای تعهدات تولید کنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی بشرح زیر می باشد :

ضمن درج در پرونده واحد ، اعلام مراتب به وزارتخانه یا مؤسسه ذیربط ، جریمه معادل تفاوت نرخ ارز با نرخ رایج در بازار یا اعاده عین ارز نسبت به مقدار کسری یا عدم انجام تعهدات و در صورت تکرار علاوه بر مجازات فوق جریمه از یک تا سه برابر مبلغ سوء استفاده.

تبصره - در صورتیکه واحدهای تولیدی مبادرت به واردات مواد اولیه و یا کالای تجاری نمایند مشمول ماده ۱۰ خواهند بود .

مرحله سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه کسب.

ماده ۱۳ - نداشتن پروانه بهره برداری واحد های تولیدی : عبارتست از عدم اخذ پروانه بهره برداری بدون عذر موجه ظرف مهلت و ضوابط و مقرراتی که توسط وزارتخانه های تولیدی (حسب مورد) تعیین و اعلام می گردد تعزیرات نداشتن پروانه بهره برداری واحدهای تولیدی به شرح زیر می باشد :

مرحله اول - تمدید مهلت تا شش ماه.

مرحله دوم - قطع سهمیه یا برخی خدمات دولتی تا مدت سه ماه ، اخذ جریمه تامبلغ دویست هزار ریال و تمدید مهلت تا مدت سه ماه.

مرحله سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه بهره برداری.

تبصره - در مورد واحد های فاقد گواهی از مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی (در مورداقلام مشمول استاندارد اجباری) که تولیدات آنها از نظر ایمنی مضر باشد بلافاصله نسبت به تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه اقدام می گردد.

ماده ۱۴ - فروش ارزی ، ریالی : عبارتست از فروش کالا یا خدمات در مقابل دریافت ارز ، یا واریز نامه ارز صادراتی ، بابت تمام یا قسمتی از بهای کالا یا خدمات در داخل کشور بر خلاف مقررات قانون و مصوبات دولت .

تعزیرات فروش ارزی ، ریالی بشرح زیر میباشد :

اخذ کلیه ارز یا واریز نامه های دریافتی یا معادل ریالی آنها به نرخ بازار و در صورت تکرار علاوه بر مجازات فوق ، حسب مورد قطع سهمیه و خدمات دولتی یا لغو کارت بازرگانیاز سه تا شش ماه .

ماده ۱۵ - فروش اجباری : عبارت است از فروش اجباری کالا به همراه کالای دیگر در سطح عمده فروشی یا خرده فروشی .

تعزیرات فروش اجباری به شرح زیر می باشد :

جریمه از یک تا دو برابر ارزش کالای تحمیلی .

ماده ۱۶ - عدم اعلام موجودی کالا: عبارتست از عدم اظهار صحیح واحدهای عمده فروشی نسبت به مقدار موجودی کالاهای دارای نرخ رسمی که ضرورت اعلام آن توسط دولت تعیین می شود. تعزیرات عدم اعلام موجودی کالا عیناً مطابق تعزیرات اخفاء و امتناع از عرضه کالا می باشد.

ماده ۱۷ - در مواردی که کالا برخلاف ضوابط و مقررات توزیع یا قیمت بصورت عمده در اختیار اشخاص غیر واجد شرایط جهت فروش قرار گیرد ، علاوه بر مجازات فروشنده ، اشخاص حقیقی یا حقوقی خریدار کالا نیز به پرداخت جریمه معادل یک تا سه برابر درآمد من غیر حق محکوم می گردند.

تبصره - در صورتی که کالا توسط خریدار به فروش نرفته باشد ، ضمن استرداد عین کالا ، کلیه هزینه های جنبی بعهده خریدار میباشد .

فصل دوم - تخلفات بخش دولتی

ماده ۱۸ - در صورتیکه تخلفات فصل اول در وزارتخانه ها و شرکتها ومؤسسات دولتی و تحت پوشش دولت ونهادهای انقلاب اسلامی و ملی شده واقع شود تعزیرات مربوطه به شرح زیر خواهد بود :

الف - در صورتیکه درآمد حاصل از تخلفات در جهت منافع و مصالح شرکت یا دستگاه ذیربط منظور شده باشد :
مرتبه اول - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه.

مرتبه دوم - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه، برکناری متخلف از سمت خود بطور دایم و انفصال از خدمات دولتی به مدت شش ماه .

مرتبه سوم - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه و انفصال دایم از خدمات دولتی .

ب - در صورتیکه در نتیجه تخلفات ارتكابی درآمد من غیر حق عاید فرد یا افراد در داخل یا خارج شرکت یا دستگاه شده باشد ، انفصال دایم از خدمات دولتی ، اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه و در صورتی که میزان اختلاس تا پنجاه هزار ریال باشد، شش ماه تا سه سال حبس و هر گاه بیش از این مبلغ باشد، دو تا ده سال حبس و در هر مورد جریمه معادل دو برابر مبلغ اختلاس ج- در صورتی که در نتیجه تخلفات هیچگونه درآمدی عاید نشده باشد :

مرتبه اول - بر کناری متخلف از سمت خود از یک تا شش ماه .

مرتبه دوم - انفصال موقت از خدمات دولتی از سه ماه تا یکسال.

مرتبه سوم - انفصال دایم از خدمات دولتی.

تبصره - در صورتیکه تخلفات در شرکتها و دستگاههای موضوع ماده ۱۷ توسط فرد یا افراد بصورت مستمر یا مکرر و بصورت تشکیل شبکه انجام گرفته باشد مشمول تعزیرات تشکیل شبکه خواهد بود و متخلفین از انجام خدمات دولتی محروم خواهند شد .

فصل سوم - تشکیلات تعزیرات حکومتی بخش دولتی

به موجب تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام منسوخ است .

ماده ۲۷- وزراتخانه ها و واحدهای تابعه آنها موظفند در چارچوب وظایف قانونی خود ضوابط خاص و دستورالعملهای اجرایی در رابطه با اقلام مشمول طرح را به کمیسیون مرکزی تعزیرات حکومتی بخش دولتی اعلام نمایند.

ماده ۲۸- در مواردی که در اجرای مقررات تعزیرات حکومتی بخش دولتی و اجرای ضوابط توزیع اقلام مشمول طرح ، ناهماهنگی و اختلاف نظری بین وزارتخانه های ذیربط باشد ، نظر قطعی توسط کمیسیون مرکب از نخست وزیر و وزراء امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی اعلام و برای دستگاهها لازم الاجراء می باشد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۴۵- به موجب تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام منسوخ است .

ماده ۴۶- با توجه به ماده واحده مصوب ۱۳۶۹/۹/۲۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام ملغی است .

ماده ۴۷- به موجب تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام منسوخ است .

ماده ۴۸- در صورتیکه تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی بصورت مستمر یا مکرر و یا تشکیل شبکه انجام شده باشد متخلفان به اشد تعزیرات تعیین شده در هر یک از جرایم ارتكابی و در مرتبه مربوطه محکوم می گردند تبصره - در صورتیکه تشکیل شبکه به قصداخلال در نظام اقتصادی صورت گرفته باشد علاوه بر محکومیت به تعزیرات فوق توسط مراجع صدور احکام تعزیرات حکومتی ، موضوع توسط دادگاه انقلاب پیگیری می شود. (۱)
ماده ۴۹- در مواردی که در این قانون مراتب متعدد برای مجازات تعیین شده است چنانچه تکرار جرم با فاصله بیش از مدت ۲ سال از تاریخ قطعیت اولین حکم صورت گیرد ، مرتبه اول تلقی می شود.

ماده ۵۰- در مواردی که در این قانون لغو پروانه و تعطیل واحد پیش بینی شده است، اشتغال مجدد متخلفان در همان واحد پس از گذشت یک سال از تاریخ لغو پروانه، موکول به تحصیل پروانه جدید با رعایت مقررات قانون مربوطه خواهد بود.

ماده ۵۱- در مواردی که تخلفاتی از انواع مختلف توسط متخلف صورت گیرد برای هر یک از جرایم مجازات جداگانه تعیین می شود.

ماده ۵۲- تخلفاتی که در این قانون پیش بینی نشده اند تابع قوانین و مقررات جاری کشور می باشند و هرگاه برای تخلفات مذکور در این قانون در سایر قوانین کیفر شدیدتری مقرر شده باشد مرتکب به کیفر اشد محکوم خواهد شد.

ماده ۵۳ - در مواردی که به علت وقوع تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی خسارتی متوجه شرکتها و دستگاههای موضوع ماده ۱۹ این قانون شده باشد مراجع صدور احکام تعزیرات حکومتی ضمن صدور احکام تعزیرات عامل ورود خسارت را مکلف به جبران خسارت می نماید.

ماده ۵۴ - در کلیه مواردی که به علت وقوع تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی خسارتی متوجه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی شده باشد حق شکایت برای آنها محفوظ خواهد بود.

ماده ۵۵ - چنانچه محکوم از پرداخت جریمه تعیین شده خود داری کند مبلغ جریمه از اموال وی تامین می شود لکن مستثنیات دین و وسایل تامین حداقل معیشت متعارف مستثنی خواهد بود.

ماده ۵۶ - کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون با رعایت ماده ۵۲ از تاریخ اجرا متوقف می گردد.